СВОБОДА — SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LV. Ч. 34. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, вівторок, 11-го лютого 1947. No. 34. JERSEY CITY and NEW YORK, Tuesday, February 11, 1947 VOL. LV.

ТРИ ЦЕНТИ в ЗЛУЧ. ДЕРЖ. АМЕРИКИ ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗАКОРДОНОМ Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 4-0807 THREE CENTS IN THE U. S. of AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

КОНГРЕС ТАКИ ЙДЕ ВПЕРЕД З ЗАКОНОМ ПРО ПЛАТНЮ „ВІД БРАМИ"

У конгресі йде дальше праця над законодавством за обмеження „платні від брами", хоч у федеральнім суді в Дітройті суддя Френк А. Пикард відкинув у пятницю 8 лютого позов гончарської юнії проти керамічного підприємства з Мт. Клеменс за виплату робітникам запавшої платні від брами. Пикард, відкидаючи позов, заявив, що час, за який робітники домагаються платні, є замалий, щоб з цею справою йти до суду. Цей час виносить лише по кільканадцять мінут, сказав суддя. Коли б навіть і признати платню за минулий час, то її можна вимагати хіба від 10 червня 1946 р., коли то Найвищий Суд Злучених Держав потвердив присуд, що робітникам належиться платня від часу вступу до воріт підприємства. Пикард твердить, що його рішення з 1942 р., яке діждалося потвердження Найвищого Суду, відноситься до промислових підприємств загально, а не відносилося до минулих платень. Тому щойно тепер буде вирішувати Найвищий Суд, чи платня від брами належиться за минулі часи. — У конгресі рішення судді Пикарда принесло відпруження у поспіху з новим законодавством у справі платні від „брами", одначе республиканська більшість вважає, що бил в цій справі має першенство перед іншими билами.

РОЗВЯЗАЛИ КОМІТЕТ МОРЯЦЬКОЇ ЄДНОСТИ.

Екзекутивна Рада Комітету Моряцької Єдности рішила розвязати цей Комітет, який повстав в травні м.р. з морських юній на обох побережжах, щоб переперти домагання підвишки платні в корабельних підприємствах дорогою загального страйку. Тому, що між самими юніями йде взаємна боротьба, рішено Комітет розвязати. Юнії на східнім побережжі закидають юніям на західнім побережжі, що вони підо впливом комуністів.

ВЕЛИКІ ЗИСКИ СТАЛЕВИХ ПІДПРИЄМСТВ.

Не зважаючи на довгий страйк і підвишку робітничих платень в минулому році, чистий дохід у сталевих підприємствах за адміністраційний рік 1946 є на 40 відсотків вищий, ніж в 1945 р. Це оприлюднює орган сталевого промислу, магазин-журнал „Стіл". Магазин каже, що це обчислення полягає на звітах трьох четвертин підприємств, які виказують разом $190,000,000 зиску.

НЕДОСТАЧА УЧИТЕЛІВ ЗАГРОЗОЮ ДЛЯ ПРИЛЮДНИХ ШКІЛ.

Бенджамин Файн, співробітник щоденника Ню Йорк Таймс перевів досліди в справі теперішнього стану прилюдних шкіл у Злучених Державах і оприлюднює вислід своєї праці 12 статтями в своїм щоденнику. У першій статті звертає файн увагу, що шкільництво є головним заборолом демократичного способу життя, тому теперішнє погіршення у стані шкільництва викликає страх у відповідальних колах громадянства. Небезпека погіршення шкільництва збільшається недостачею відповідно кваліфікованих учительських сил. Теперішні учителі не розуміють свого високого покликання, коли виходять на страйк. Довіря до шкіл серед публики підупадає, а на цім терпить виховання дітей, твердить автор.

ФОНД ДЛЯ ЗБЕРЕЖЕННЯ ПАМЯТИ ЕДИСОНА.

На два дні перед століттям народин американського винахідника електричної лямпки, Томи Едисона, розпочалися свята для вшанування його памяти. У Менло Парку, у стейті Ню Джерзі відкрили таблицю з викарбованим написом на будинку, де були приміщені робітні й лабораторії Едисона. У Ню Йорку розпочали збірку за створення Фонду Едисона з $2,590,000, щоб за ці гроші втримувати в Менло Парку будинки Едисона як музей винаходів. Головою кампанії за фонд став Гарвей С. Фаєрстон, син колишнього приятеля Едисона.

СУДОВЕ РІШЕННЯ ПРОТИ ВИБОРУ ТАЛМЕДЖА.

У пятницю минулого тижня Верховний Суд стейту Джорджії виніс рішення, що вибір Германа Талмеджа губернатором стейту є незаконний. Вибір певела легислатива стейту, назначуючи губернатором Германа на місце його батька Юджіна, який був вибраний загальним голосуванням, але помер заки обняв урядування. Суд рішив, що правним губернатором стейту має бути заступник губернатора, М. Е. Тамсон, який був вибраний на одній лісті з Юджіном Талмеджем. Герман протестує проти рішення суду.

НЕДОСТАЧА ГАЗУ ПРИЧИНОЮ БЕЗРОБІТТЯ.

Внаслідок недостачі світляного газу в околиці Питсбурга позамикано деякі заводи і 40,000 робітників втратили роботу. Такесаме явище слідне і в Дітройті, де 80,000 робітників утратили працю.

Партійна політика перешкодою для заграничної

Видатність в американській закордонній політиці є загрожена партійною політикою, як це звідомляють кореспонденти з Вашингтону. Тонка заслона чемности не дозволяє на оприлюднення причин, одначе здогад є такий, що президент Труман поставив у важке положення сенатора Артура Вандерберга, коли прохав його їхати до Москви зі секретарем стейту Джорджом С. Маршалом. Тому, що підготова до виборів у 1948 році вимагає приявности провідників обох партій у краю, Ванденберг не може виїхати якстій і може поїде аж пізніше. Республиканці думають, що президент повинен був назначити якогось іншого визначного республиканця на товариша Маршалові.

ДОМАГАЮТЬСЯ ВІДЛОЖЕННЯ РАТИФІКАЦІЇ ІТАЛІЙСЬКОГО ДОГОВОРУ

Недавній асистент секретаря стейту А. А. Берлі вийшов з домаганням, щоб сенат Злучених Держав відклав ратифікацію мирового договору з Італією, коли на це прийде час. Берлі признає, що бувший секретар стейту Джеймс Ф. Бирнс положив багато праці для викінчення мирового договору, одначе пригадує, що самий Бирнс висловився, що цей договір не є вдоволяючий. Час викаже, чи договір, диктований обставинами, є доцільний, твердить Берлі.

ВИСТАВКА ЧУЖОМОВНОЇ ПРЕСИ В О.О.Д.

Від 4. лютого отворена в кімнаті для спочинку в будинку Організації Обєднаних Держав у Лейк Саксес виставка чужомовної преси, видаваної в Злучених Державах. Виставку підготовив предсідник організації Камон Кавнсил Рід Луїс і її секретар Ярослав Чиж, і передав під управу О.О.Д. У збірці є 1,150 чужомовних газет. Між ними є 15 в українській мові, а 17 в російській. Першою чужомовною газетою була німецька газета у Филаделфії.

„МИ ПРОТЕСТУЄМО" КЛИЧЕ АМЕРИКАНСЬКО-МАДЯРСЬКА ФЕДЕРАЦІЯ.

У великих щоденниках помістила Американсько-Угорська Федерація оголошення з наголовком „Ми протестуємо у дні ,коли підписують мировий договір з Угорщиною". Протест звертається проти нарушення постанов Атлянтійського Чартеру і проти недотримання американських засад у відношенні до Угорщини. Протест вичислює насилля, яких допускаються Совєти в часі окупації Угорщини і зверта увагу Обєднаних Держав, що теперішній начерк мирового договору загрожує мирові.

Совєтська Україна домагається 285 більйонів карбованців воєнного відшкодовання від Німеччини

Минулої пятниці заступник премієра Совєтської України І. С. Сенін предложив конференції заступників закордонних міністрів Чотирьох Потуг в Лондоні претенсії совєтського уряду в Україні до Німеччини. Сенін пропонує, щоби з Німеччини створити одну демократичну державу з автономними провінціями. Центральний німецький уряд повинен бути вибраний всенародним голосованням, але аж після основної „демократизації" Німеччини. Сенін рівночасно представив домагання воєнних відшкодовань на суму 285,000,000,000 карбованців, які Німеччина повинна заплатити Україні за заподіяні в ній спустошення. Воєнне відшкодовання повинно бути виплачене головно німецькими фабричними машинами, теж зі зон західних союзників. На запитання, чи Україна вже досі одержала будьякі відшкодовання тими машинами, що їх большевики самі забрали зі своєї зони Німеччини, Сенін відповів що дуже мало.

ЧЕРГОВИЙ НАСТУП БОЛЬШЕВИКІВ НА УКРАЇНСЬКИХ СКИТАЛЬНИКІВ.

Заступник „українського" премієра І. С. Сенін, предкладаючи в імені України московські домагання до недалекої конференції Ради закордонних міністрів Чотирьох Потуг, що має відбутися в Москві, та висловлюючи свій погляд на справу мирового договору з Німеччиною, домагався теж видачі Совєтам усіх українських скитальників. Сенін потвердив стару байку про „воєнних злочинців і колабораціоністів", заявляючи, що він не знає „ані одної чесної людини, яка не була б вмішана в колаборацію або інші злочини та яка відмовлялася б від повороту на батьківщину". В американських коментарах виясняється, що в американській зоні Німеччини є 30,000 українських скитальців, які відмовились від повороту до Совєтів.

ТРАГІЧНА СМЕРТЬ УКРАЇНСЬКОГО СКИТАЛЬНИКА З РУК АНГЛІЙСЬКОГО ВОЯКА.

Аж тепер наспіла вістка з Ріміні в Італії, що там ще дня 12-го жовтня м. р. згинув трагічною смертю від кулі англійського сторожа молодий українець Михайло Яворський, родом зі Скнилова, Золочівського повіту. Його застрілив британський стійковий при спробі вийти без дозволу з табору. Його друзі підносять патріотичні заслуги покійного, що брав участь у боротьбі проти обидвох ворогів його української батьківщини, німців і большевиків, щасливо перебув війну і згинув півтора року після неї від кулі тих, яких вважав за своїх приятелів, та приятелем яких був сам. Українська Управа табору зложила відповідний протест перед англійськими військовими властями, а покійному друзі влаштували величавий похорон.

В тому самому таборі кілька днів раніше згинув теж трагічною смертю Іван Комаринський, родом зі села Михайлівці, Підгаєцького повіту. Він був важко поранений під час праці над розладованням муніції і кілька годин пізніше помер. Обидвох трагічно погибших юнаків поховано на кладовищі в Червії.

НЕЗАВИДНА ДОЛЯ СИРІТ-СКИТАЛЬНИКІВ.

Найнещасливішими з нещасних є без сумніву воєнні сироти-скитальники. Вони самі в більшості безпорадні й ними торгують на всі лади. Про один такий випадок повідомляють з Відня. В одному таборі в Австрії перебувало 49 югославських дітей, що їх вважалося сиротами. Ними піклувалася УНРРА, вони ходили до школи і в останньому мали бути перевезені до Риму, де були б відповідно забезпечені та виховані на кошт Папи. В міжчасі югославський уряд зажадав видачі цих сиріт. УНРРА стоїть на становищі, що дитина належить насамперед своїм рідним, аж опісля своїй країні і з хвилиною, як Ватикан перебрав на себе піклування тими сиротами, вони були забезпечені. В міжчасі британські військові власті рішили видати дітей Тітові. Як до табору заїхало авто, щоб хлопців забрати, вони повтікали до ліса. Вкінці вернулись і їх відправлено до Югославії. Тепер югославський уряд обвинувачує Папу, що з його доручення дітей виховано в католицькому дусі й пороблено з них ворогів комунізму. З подібними домаганнями щодо воєнних сиріт на скитанні та з обвинуваченнями проти Папи за його готовість заопікуватись сиротами-скитальниками виступив теж польський уряд.

ВІДБУЛАСЯ КОМЕДІЯ СОВЄТСЬКИХ ВИБОРІВ.

Москва, 9-го лютого. — Сьогодні „щасливі" громадяни сімох совєтських республик голосували на єдину урядову листу кандидатів до республиканських Верховних Рад. При цій нагоді відбулися всілякі комедії, хоча надворі було 20 степенів морозу. Всі люди доконче хотіли голосувати на Сталіна і в деяких випадках приносили на руках старих бабів, щоб і вони могли віддати свій голос на „першого кандидата". Людей з віддалених місцевостей привозили до голосовання окремими автами. Вважається, що теперішні вибори перевищили ще навіть попередні, коли то за єдиною листою „комуністів і безпартійних большевиків" голосувало 99,7 процентів.

ПІДПИСУЮТЬ МИРОВІ ДОГОВОРИ

Париж, 10. лютого. Сьогодні в двох славних сальонах французького міністерства закордонних справі має відбутися церемоніяльне підписання мирових договорів з колишніми сателітами гітлерівської Німеччини: Італією, Мадярщиною, Румунією, Болгарією та Фінляндією. Югославія та Італія мали рішитися, хоча і після довшої надуми, теж підписати договори. Італія підпише з деякими застереженнями. На рішення Югославії мав вплинути Совєтський Союз. Церемонію відкриє відповідною промовою французький міністер закордонних справ Бідо й опісля по черзі будуть підписані договори: в год. 11 перед пол з Італією, в год. 3 після полудня з Румунією, в год 4.15 з Болгарією, в год. 5.30 з Мадярщиною і в год.. 6.45 з Фінляндією. Представник України має підписати всі договори. Найдовший підпис на договорах буде голандського представника, що називається Йонкгеер А. В. Л. Тхарда ван Старкенкборґг Стахоувер. Всі пять б. сателіти Німеччини висловили своє невдоволення та протест проти цих договорів.

СУМНИЙ КІНЕЦЬ ВЕСЕЛОЇ ЗАБАВИ В БЕРЛІНІ.

Берлін, 9. лютого Минулої ночі в залі Карлслюст в британській зоні Берліна відбувався масковий баль, в якому взяло участь біль 1000 людей. Підчас веселої забави почався пожар й у висліді 100 до 150 осіб згоріли. Деякі з них були вбиті ще підчас жахливої паніки, яка вибухла рівночасно з пожаром.

БОЛЬШЕВИКИ ТВЕРДЯТЬ, ЩО АМЕРИКА ЗАБИРАЄ НІМЕЦЬКЕ ДОБРО.

МОСКВА, 9. лютого. Совєтська преса надрукувала сьогодні обвинувачення проти Америки і Великої Британії, мовляв, вони забрали з Німеччини добрів вартости понад 10 більйонів долярів, до яких має претенсії Совєтських Союз. Вважається, що ця справа буде піднесена на найблищій конференції Ради закордонних міністрів у Москві.

ВИКОНАЛИ ВИРОК СМЕРТИ НА ТРЬОХ ГРЕЦЬКИХ ПАРТИЗАНІВ.

Атени, 9. лютого. Сьогодні офіціяльно повідомлено, що вирок смерти на трьох комуністичних партизанів був виконаний у пятницю. Генеральний секретар О. Д. Триґва Лі домагався відложення екзекуції, бо тепер власне перебуває в Атенах міжнародня Комісія, яка з рамени О. Д. просліджує події на грецьких кордонах. Грецький уряд відповів, що він не має права встрявати в компетенцію суду, а вирок виконано з огляду на дальше поширювання партизанської акції в країні.

СУДИТИМУТЬ НІМЕЦЬКИХ ПРОМИСЛОВЦІВ.

В Німеччині відбудеться цілий ряд судових процесів проти керівників німецької індустрії, що допомогли Гітлерові прийти до влади та опісля виконали його збройневі пляни, що у висліді дозволило Гітлерові розпочати і вести війну. Їм закидається „злочини проти людськости".

ПІДПОЛЬНИЙ РУХ В СЛОВАЧЧИНІ.

Прага, 9. лютого. Чеська преса сьогодні потверджує, що в Словаччині існує підпольний рух „фашистської Глінкової Ґвардії" та що цей рух піддержують американські словаки. В Словаччині нелегально поширюється „реакційні газети", що їх друкується в Америці та які виступають проти теперішнього режіму й обороняють д-ра Йозефа Тіса.

МОСКВА НЕ БАЖАЄ СОБІ ЗАБАГАТО АНГЛІЙЦІВ.

Москва, 9. лютого. Совєтський уряд мав би звернутися до британського з пропозицією, щоби він зменшив кількість своєї делегації на найблищу конференцію зі 150 осіб на 100. Кількість англійських пресових кореспондентів, подібно як теж американських, Москва обмежила до 20. За причину цих обмежень подається мешкальні трудноші.

„ПРОМИСЛОВИЙ ДЮНКЕРК" В АНГЛІЇ.

Лондон,, 10. лютого. Минулої ночі в Англії почалось те, що один з лейбуристських членів парляменту назвав „промисловим Дюнкерком", навязуючи до поразки і відступу британської армії біля цего міста під час війни. Внаслідок снігів і холоду та господарських трудноців скорочено більше ніж на половину доставу електричного штрому, що у великій мірі спаралізувало не тільки індустрію й транспорт, але й загальне господарське життя. Англія переживає велику господарську кризу й уряд закликає ввесь народ до співпраці.

ЦІ СКИТАЛЬНИКИ ДАЮТЬ СОБІ РАДУ.

Гаїфа, Палестина, 9. лютого. Цеї ночі приїхав до місцевого порту малий пароплав, на якому було 650 жидівських скитальників, що вибралися до Палестини без дозволу. Їх інтернували британські власті таки на кораблі та вивезуть їх на острів Кипр, де перебуває вже більша кількість жидів, що приїхали до Палестини нелегально. Жидівські скитальники запекло оборонялись перед англійцями.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDEL 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

ПЕРЕДПЛАТА: Поодинокe число три центи.		SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Сиді і Закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$2.75
Число з понеділка (з англійською Частиною):		Monday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

НЕ ЗНАЮТЬ, ЯК ЗАРАДИТИ!

Злучені Держави визнають формально ще й досі тих представників балтійських держав, що були вислані до Вашингтону, коли ці малі держави були дійсно самостійними. З цього виходило б, що Америка не визнає советського загарбання Литви, Естонії та Латвії. Хоч це є важне, то куди важнішою є дійсність, у якій ці краї знаходяться. Про це й пише лондонський „Економист” у звіті про теперішні відносини в балтійських краях. Цей звіт, переданий часописом Ню Йорк Таймс, подає багато такого матеріялу, що своїм змістом цілком подібний до цього, що надходить зі західно-українських земель. Тому саме вартує і нам звернути на нього увагу.

Ствердивши ті великі втрати в населенню і провідних людях, що їх прийшлося понести балтійським країнам у часі першої російської окупації з 1940 року, „Економист” стверджує, що теперішні втрати куди більші. Росія, кажеться далі, вивозить балтійців з їхніх земель тому, що „їм не можна довіряти”. Вивозить їх тепер у такому великому числі, що незабаром уже малощо остане з бувшого населення балтійських держав, якого було до шість мільйонів. Живими остануть хіба деякі з тих, що їх вивезли на далекий Сибір, чи деінде в глибину Росії. В балтійських державах поселюються тепер масово корінні москалі, спроваджені для цеї цілі з глибин Росії. Ці люди, а це дуже характеристичне, мають справжні російські прізвища, або перемінювані в такий спосіб, щоб виглядало, що їхні предки жили з діда прадіда над Балтиком. Беручи це під увагу, „Економист”, цеї думки, що за кілька років характер татаких країн як Естонія, Латвія та Литва буде цілковито змінений. Це є те, до чого Москва з розмислом змагає. Справитись з шістьома міліонами людей і так зліквідувати в даному випадку „балтійське питання” — це для Кремля ніщо.

Такою є тепер дійсність у балтійських державах. Найсумніше в цьому те, що ствердивши такі речі, люди, чи там могутні світа цього, похитують головами і не знають, як цьому зарадити. Таке пишуть газети в двох центрах західніх демократій, у Ню Йорку і Лондоні. Таке пише Ню Йорк Таймс ще й в осідку Організації Обєднаних Держав, у якій відбуваються день за днем наради різних комісій над тим, як би то забезпечити світови спокій, справедливі права народам, а людині свободу.

До цього додамо, що „Економист” та Ню Йорк Таймс, пишучи про Україну, могли б повторити те, що написали про балтійські держави під Советами. Особливо, як би писали про виселення зі Західної України, з Галичини, та заселення цеї землі москалями й азіятами. Та яка пільга зі згадки для українців литовців, естонців чи лотишів, що їх вигнали чи виганяють кремльські можновладці з їх батьківської землі, коли ті, що згадують за цю трагедію і безправство, не знають способу, як цьому зарадити?

ЧАРІВНИК З МЕНЛО ПАРКУ

(В століття уродин Томи Альви Едисона).

„З бостонського корабля вийшов на беріг у Ню Йорку в 1869 році молодий чоловік, років 22, без цента в кармані...”, читаємо в книжці, що описує „героїв людської цивілізації”. Читаємо це у тому місці, де згадується про життя найбільшого американського винахідника, яким є Тома Альва Едисон (1847-1931), котрого столітні уродини саме тепер обходимо, в дні 11. лютого 1947.

Знайшовшись у Ню Йорку, Едисон мав те щастя, що натрапив голодний відразу на добру людину в тому розумінні, що дала йому без заплати чашку гарячого чаю. Це було його перше снідання у місті, в якому він нераз ще голодував, але в якому 13 років пізніше, 4. вересня 1882, засвітили на долішньому Мангатені перший раз його електричні лямпи, що змінили згодом не тільки життя і характер цього міста, але й міст та домів у всьому світі.

Едисон зробив „революцію” у світі не тільки своєю жарівкою, але величезною скількістю різнородних інших винаходів, що є наскрізь оригінальними, як от фонограф, або радикальним уліпшенням цього, що почали інші, а чого не могли докінчити, чи не знали як. З цього боку цікаве те, що як пізвано до суду Едисона за те, що він нібито привласнив собі працю і винахід англійського вченого, то англійський суддя звільнив його від вини, подаючи в мотивах, що це, що було в його попередника невдачею, стало в руках Едисона сукцесом. Згадуємо за цей інцидент, бо йому подібних було в життю Едисона дуже багато.

Не менше цікаве, що перша вчителька Едисона не добачила в ньому ніяких здібностей і, вважала його, сімлітнього хлопця, за „дурнуватого”. Навіть пізніше, коли його імя вже стало відомим, було повно таких, що писали про нього не інакше як про „чудака” і „мрійника”, а дехто як про „ошуканця”. Але так, як в дитинних роках мав він щастя мати розумну матір, що в часі, як другі не вірили в хлопчину, вона сама зачала його вчити і не робила йому перешкод у його різних діточих „експериментах” з лямпами та дротами, так і пізніше, в найтяжчих моментах, знаходились одиниці, що підпирали його сміливі заміри, а вкінці допомогли ще збудувати в Менло Парку (Ню Джерзі) для дальших дослідів величезну лабораторію, ціле „чарівне” місто, яке стало відразу популярним у цілому світі, бо там працював Едисон-„Чарівник з Менло Парку”.

Замітне ще в житті Едисона те, що він оглух у ранній молодости, але те, що могли б інші вважати нещастям і перепоною, він вважав малощо не щастям. Це звільняло його від непотрібних розмов та пересиджування у товаристві таких, де треба б витрачувати час на слухання небилиць. Зисканий таким чином час він уживав на читання та на різні досліди в варстатах, де харчувався і часто спав.

За грошем не гонив, маєтків не збирав. Гріш як такий не мав для Едисона ніякої притягаючої сили, він був йому потрібний тільки для дальших дослідів та на застосування їх до практичного життя, бо Едисон попри своє „мрійництво” був людиною практичною. Він працював постійно тільки над розвязкою чогось такого, що було дійсно практичне, дуже потрібне усьому людству. Навчився він так у житті поступати дуже скоро, ще з першого свого винаходу, яким була електрична машина, що була призначена на те, щоб рахувати автоматично голоси в конгресі, в Вашингтоні. Едисон думав прислужитись тим винаходом великій справі й заощадити конгресові час на важніші справи як рахування голосів. Одначе його повідомлено, що конгресові цілком не спішно з нарадами, а один з його приятелів ще пояснив йому, що голова конгресового комітету, що розглядав справу цеї машини, сказав, що не приспішувати, але „спинювати наради, це одиноке право, яке залишилось меншині”. Едисонові було тоді 21 років. Від цеї хвилини він постановив працювати тільки над тим, чого люди дійсно домагаються, що їм дійсно потрібне, а не витрачувати час і енергію на здійснювання нікому непотрібних „мрій”. Так і зродилась „практичність” Едисона, яку постійно підкреслюють його життєписці, описуючи його життя, обняте 1096 патентами, бо стільки їх було в дні його смерти, 18-го жовтня 1931. З цеї практичности зродився „Вік Едисона”, чи там „Вік Електричности”, за цю практичність нагороджено Едисона найбільшою американською почестю — Конгресовою Почесною Медалею.

В житті Едисона заважив його великий талан, його винахідчий дух, але сам Едисон клав головний натиск на працю і витривалість, більше на „піт з чола”, ніж на „інспірацію”, говорячи його власними словами. Але як у житті кожної успішної людини, так і тут треба було мати крихітку ще й цього, що ми звикли називати „щастям”. Таким „щастям” було, наприклад, у житті Едисона те, що він знайшов в Ню Йорку у великій скруті приятеля, що йому позичив цього одного доляра, який його вдержав кілька днів при життю. Навіть те нещастя, що він не міг позволити собі за ці гроші на кватиру і пересиджував, щоб передріматись в Ґолд Ексчендж (де йому відмовили джабу), вийшло йому вкінці на добро. Бо як несподівано щось попсулось в механізмі вказівника, що показував, який є курс на золотого, яким тоді спекулювано, і не було кому направити, бо ніхто не знав причини, що сталося, то з розпуки звернули увагу і на хлопця без джабу. Едисон, не маючи що робити, приглядався цілими днями цьому механізмови. Зголосившись, що його направить, знайшов пружинку, що впала між колісцята, виняв її і пустив машину знов у рух, за що дістав відразу джаб механіка з місячною платнею в сумі $300. Це була така сума, що від неї Едисонови аж в голові закрутилось. Річ ясна, що так зароблені гроші, поза найконечнішими видатками на життя, ішли на закупно різних причандалів до дальших дослідів, які Едисон продовжав по роботі в хаті й над якими сидів звичайно аж до ранка.

З таких початків зроджувались щораз нові винаходи Едисона, з яких виросла згодом промисловість, якої маєток виносить в одній тільки Америці 26 біліонів долярів.

Читаючи те, що пишуть в книжках чи газетах про Едисона, впадає в очі, що не тільки він сам „запалювався” і горів, коли приходилось здійснювати якусь нову ідею, але запалював нею і своїх співробітників, що творили якби якусь рідню біля нього, віддану йому аж до самопожертви.

Розказують, що як Едисон по довгих трудах впав на ідею „машини, що буде говорити” і закликав свого найспосібнішого механіка, Джана Кройзі, щоб він йому виготовив модель, то Кройзі, вислухавши деяких вказівок, яку то машину треба йому зробити, запитав здивовано: „Але на що здалась така машина?” Едисон відповів спокійно: „На те, щоб говорила”. Кройзі, як пишеться в одній з книжок про Едисона, уже був звик до різних „дивачних” річей, але в цьому випадку таки не витримав і крикнув: „Це неможливе!” — „Це певна невдача!”. Одначе не зважаючи на це, зараз вернув до фабрики і працював без віддиху 30 годин над моделем, а як скінчив, приніс „незугарну машину” до Едисона, довкола якого вже зібралась товпа цікавих робітників. Едисон щось накрутив, а потім вимовив перші слова казки „Марійка мала мале ягня...” Скінчивши, поставив голку назад на це місце, звідки вона зачала посуватись, а присутні почули голос Едисона про Марійку та ягня. Остовпілий Кройзі закричав з дива по німецьки „Майн Ґот ім Гіммель!” (О мій Боже в небі!). А інші то взагалі не годні були промовити слова, але за якийсь час прийшли до себе і зачали з радости скакати, співати, і танцювати...

В такий спосіб зроджувався не один винахід Едисона, що на його думку мав „послужити людськости”. Тільки подумати, як виглядав би нині світ без Едисона електричної лямпи! А чи можна уявити собі модерне життя без фонографу, радія, театру рухомих образів, бездротного телеграфу, телефону і т. д.

Про все це, що є винаходом Едисона, чи його уліпшенням, говориться тепер багато по радіо, чи пишеться по газетах. Століття його уродин пошанує цілком півно не тільки Америка, але цілий культурний світ, для якого він стільки добра зробив. Згадає його ще окремо й працююча людина за ті великі полекші, якими вона нині користується завдяки винаходам Едисна.

Малі фарми—американський тип

У звіті скретаря внутрішніх справ Дж. А. Круга, предявленім президентові Труманові з суботу 2. лютого в справі використування природних багатств Злучених Держав, згадує секретар потребу допомоги для творення малих фарм по 160 акрів дорогою штучного наводнення („рекламації).

Над справою, які фарми відповідають американській системі господарки, ведуться вже довшого часу студії. Так негайно після того, як в Англії переведено перші спроби соціялізації, Урядова Рада Економічних Дорадників, назначена конгресом, склала звіт президентові із своїх помічень у цій справі. У телеграмах з Вашингтону з 22. грудня м. р. звідомлено, що економічні дорадники прийшли до висновку, що Америка повинна „йти вперед без націоналізації промислів, якої тепер вхопилися наші англійські братанки”. При цьому виразно покладено натиск на те, що американський промисл повинен бути розвиваний на засадах приватної власности, а всякі „перешкоди до добробуту в найближчій майбутності... мусять бути усунені без вмішування уряду”. Рада приходить теж до висновку, що уряд мусить „давати справжню заохоту і йому треба бути у звязку з бизнесом лише настільки, скільки його поміч потрібна”.

Згаданого дня наспіли теж звідомлення про звіт Сенатського Комітету Малого Бизнесу в справі господарки на фармах. Тут мимоходом варт зазначити, що в Злучених Державах є два роди великого бизнесу. Це є рільництво і нафтовий промисл. У рільництві є інвестованих 45 з половиною біліонів долярів, а в нафті 15 біліонів. На підставі звітів з 1944 р. американські фармері дістали за збір зо жнив готівкою $8,604,000,000, а з продажу худоби й продуктів з худоби прийшло $11,186,000,000, разом кругло коло 20 біліонів.

На основі такої статистики варта приглянутися, яку оцінку дала комісія в справі сільської господарки як зогляду на приходи, так теж і зогляду на суспільне життя і на відношення до інших родів бизнесу. В цих справах сенатська комісія доводить, що в Америці великі фарми приносять менше користи ніж малі і що типовими американськими фармами треба вважати малі фарми.

Звіт містить 139 сторінок, написаних для комісії д-ром Волтером Р. Ґолдшмитом з Каліфорнії на підставі студії двох каліфорнійських громад. Студії й життя цих громад призвело Ґолдшмидта до висновку, що „малі фарми дають підставу для багатшого громадського життя і для більшої кількости таких цінностей, з яких Америка, є знана, ніж дають звичайні промислові фарми”.

Одна з цих громад (Дайнуба) була громадою великих фармерів, а друга (Арвин) громадою малих фармерів. Прихід з фарм в обох громадах був майже однаковий, бо по $2,500,000 річно. Одначе громада з малих фарм давала з одного долара на утримання більше осіб і давала їм вищий ступінь життя, ніж громада великих фармерів. У громаді малих фармерів найшла прожиток більша половина жителів, які займалися дрібними бизнесами, бюровою працю або фармерством, отже були незалежними людьми. А в громаді великих фармерів було таких незалежних жителів менше ніж одна пята частина.

У першого роду громаді було менше ніж одна третина зарібників, що жили з праці рук і не мали ніякого поля, а в другого роду громаді було таких зарібників дві третині усіх жителів. У громаді малих фармерів було повно зайнять при мощенні вулиць, направі доріг, вуличних хідників, вивоженні сміття і інших прилюдних услуг, ніж у громаді промислових фарм, де, наділі, майже не було таких робіт. У громаді малих фармерів було більше церков, шкіл, забавових місць, а в громаді промислових господарів цього було обмаль. У громаді Дайнуба, тобто малих фармерів, було 62 бизнесових підприємств, а в другій громаді, Арвин, було їх лише 35. За 12 місяців було в Дайнубі $4,383,000 приходу в бизнесах, а в Арвин $2,535,000. Мешканці Дайнуби видали більше ніж тричі стільки на домашні потреби, ніж мешканці Арвину. Голова сенатської комісії Джеймс Е. Морей, на підставі такого звіту оприлюднив заяву, що це „утверджує нас в переконанні, що **малі фарми є дуже важним чинником у творенні характеру американців”.**

Громади малих фармерів, на думку сенатора, дають економічну постійність і вони розбуджують суспільний і економічний інтерес до своєї громади. Великі фармері не мають такого інтересу; вони часто ви-

Юлія М. Шустакевич.

ДІТИ

6)

П-ні Ч. з запертим віддихом оглядала це все і щоб перервати прикру мовчанку, промовила з удаваним захопленням: Хлопці, маєте чудову колекцію! Котрий з вас придбав найбільш цих річей?...

Хлопці, поглядаючи один на другого сподівались нагани, а тут противно, ця пані собі це все подобала. Малий Генрі наче читав думки своїх товаришів, мимохіть викликував: А що — не казав я вам?!

Щоб відповісти на запитання, яке поставила п-ні хвальбою заявив: „Вел”... ці ножиці до стинання кущів...

Та в цій хвилі приступив до його Тоні і авторітетним тоном велів йому сідати та нагадав, що він тут провідник і Сем повинен це знати. Семові це не подобалось та всетаки замовчав. Тоні прижмуривши одно око, якось підозріло звернувся до неї: В кожному разі, скажіть до мари — хто ви є? Я чую, що Генрі вас кличе п-ні „Ч”, олрайт, п-ні „Ч”, але ви... ваша мова якась...

О так — промовила вона. Моя мова має чужинецький акцент — ти хочеш сказати?

Гм... муркнув він.

Я не родилась в Америці...

Еге, чужинка?! Кинув він згірдливо.

Ні Тоні, я не є чужинка. Я приїхала сюди з далекого краю, з України, давно вже, і від літ я прийняла американське горожанство...

То чому, до біди, ви досі не навчились говорити по нашому, так як ми говоримо?

О Тоні, я ніколи не буду говорити чисто по американськи як ти або твої товариші. Коли б ти, маючи двадцять літ поїхав на Україну, до мого краю, ти ніколи не стратив би свойого акценту. Коли б ти проживав на Україні двадцять і дридцять літ, ти все мав би в українській мові свій, американський акцент.

Та говоріть собі як хочете — махнув він зневажливо рукою — а я вам скажу, щоб придбати оці всі річі, ми мусіли на це тяжко працювати.

Це дуже гарно — похвалила вона — але скажи мені, Тоні, як це і де ви працювали?

Я люблю дітей і мені справді цікаво знати, як ви тут і що ви тут... Але чи не думаєш, що ти, як провідник вашого клюбу, повинен мені представити своїх товаришів? Вона прихильно засміялась а він якось скривив лице, на якому старався держати фізіогномію розбишаки і яке після його розуміння не повинно усміхатись — промовив:

Я є Тоні — провідник „Чорної Руки”. Він подививсь їй в очі, та зараз-же його зір скочив кудись наче сполоханий заяць. Це є Сем — мій асистент. Сем було став, зробив крок та якось незручно простягнув руку до неї, але зараз-же сховав в кишеню, наче засоромився. Декотрі хлопці захіхікались а він замахнувся до них кулаком. Хлопці розскочились на бік, тимчасом Тоні представив дальше:

Оце Френкі, а оцей Джов. А цей паничик — це Гемил. Гемил справді підбіг, гарно вклонився, подав руку і ввічливо сказав „геллов”. Декотрі хлопці знова зареготались і докоряли Гемила та називали „сисі” себто — паничик. Гемил справді був паничик. Він чистенький, гладонько зачесаний. І як він тут попався — думала п-ні Ч.

Тоні продовжав: Отсе Елл а це Дикі, ну, а ви вже знаєте Генрі. П-ні Ч. у свою чергу кивала кожному головою та приязно усміхалась:

Це ж гарно, чудово! Що ж ви тут робите? Чим Генрі провинився, що ви його так карали?... Хлопці мовчали. Генрі глядів на Сема але і Сем мовчав.

Тоні — озвалась вона — що Генрі вчинив злого? І вона знова жартівливо збурила малому чуприну а хлопці мимохіть засміялись. Тільки Тоні і Сем стояли насуплені і видимо тратили свій авторітет самі перед собою.

Малий Генрі підсунув їй якусь пачку і своїм поглядом просив її сісти. Вона, сідаючи, заговорила до малого: Генрі, ти скажи, за що ти набрав сьогодні від своїх товаришів?

Генрі поглянув на неї, відтак на своїх зверхників і винувато спустив головку та почав порпати землю під ногами. Тоні зрозумів, що він повинен щось сказати на це питання, яке поставила п-ні Ч. і він промовив отягаючись:

Генрі нічого не зробив з того, що я йому поручив... а в нас є такий звичай, що той, хто не виповнить свойого обовязку, заслугує на таку научку, як ви ось бачили. Та тут обізвався Сем:

Тоні, ти знаєш, що Генрі ще за малий і за дурний...

Тому треба його вчити, щоб був мудріший — різко перебив йому Тоні.

П-ні Ч. бачила, що між обома провідниками заноситься на сварку і тому промовила: Не сваріться хлопці... Генрі виросте, помудріщає і буде сповняти свої обовязки, а тепер він ще дурненький, правда — Генрі?

Малий якось замявкав у відповідь наче котеня аж хлопці зареготались а вона знова промовила:

Вже вечоріє і сонце ховається... Як довго ви тут будете у вашому клюбі?... А я так хотіла б знати, що ви тут робите, яка ціль вашого клюбу і що ви робите з цими ось річами, що ви придбали... Цей срібний збаночок і ця ложечка мені дуже подобались... Звідки це дістали?...

(Дальше буде.).

ЯКЩО БАЖАЄТЕ ДІСТАТИ ТАКЕ ОБЕЗПЕЧЕННЯ, ЯКЕ БУЛОБ ПЕВНЕ ТА МОДЕРНЕ, А ЗА ЯКЕ ТРЕБА ПЛАТИТИ НИЗЬКУ ОПЛАТУ, ТО ОБЕЗПЕЧІСТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ СОЮЗІ.

Справа допомоги скитальцям діячам української культури

Комітет Допомоги Скитальцям Діячам Української Культури подає до відома громадянства стан Комітету та які є вигляди помогти культурним діячам серед українських скитальців.

Кількість зареєстрованих діячів культури.

Перепис українських вчених, письменників та мистців скитальців на терені американської окупації переводив Культурно-Освітний Відділ при Централььнім Представництві Української Еміграції в Німеччині, що його веде проф. Дмитро Дорошенко. З огляду на поділ Німечини на чотири окупаційні зони реєстрація була доволі докладно переведена тільки на терені окупації американської та британської в Німеччині та американської в Австрії. Натомісць перепис на терені британської окупації в Австрії майже не був переводжений. З терену французької окупації приходили тільки групові зголошення з поодиноких таборів та осель.

Найбільше діячів української культури опинилися на території американської окупації Німеччини та Австрії. Ліста Культурно-Освітного Відділу при ЦПУЕ приносить 234 імен культурних діячів з усіх областей людського знання, одначе не подає ще перепису мистців.

Окремо переписом українських діячів культури в британській зоні Німеччини займався проф. Подільський з табору ім. Лисенка в Ганновері. З тої зони вплинуло біля 80 переписних листків, в яких одначе деякі імена повторюються з попереднім списом. В той спосіб перепис ствердив, що на терені Німеччини, американської та британської окупації, як теж на терені американської окупації в Австрії найшлося між скитальцями біля 300 вчених, письменників та мистців.

З кореспонденції, яка наплиає з французької зони та з британської зони в Австрії, як теж з Італії, Франції, Бельґії, Голяндії та Данії, виходило б, що там ще живе біля сто скитальців тої категорії. Разом на скитальщині опинилося біля 400 українських вчених, мистців та письменників.

Які є можливости допомоги?

Центральне Представництво Української Еміграції в Німеччині приняло слушну засаду, що культурні діячі повинні в засаді переселюватися там, де буде переселюватися українська маса, приймаючи за факт, що розселення українських скитальців буде відбуватися більшими групами. Злучені Держави напевно не будуть тереном масової української еміграції, тому теж немає рації форсувати переселення до Злучених Держав всіх діячів української культури, навіть колиб таке переселення було можливе. Річ природна, що хто може до Америки переселитися на власну руку чи при помочі родини, той може це робити. В засаді з тим теж згідний Комітет Допомоги Скитальцям Діячам Української Культури.

Натомість Центральне Представництво Ураїнської Еміграції в Німеччині, а також рішальні наукові кола в Европі, згідні з Управою нашого Комітету, що для високо кваліфікованих українських вчених, письменників та мистців, в інтересі збереження та дальшого розвою української національної культури, є конечним створити в Америці, як в країні найбільше поступовій свого рода резерват української культури в формі Інституту Української Культури. Стара та доволі добре вже загосподарована українська еміграція в Америці могла б дати матеріяльні середники на утримання такого інституту Немає теж мабуть сумніву, що Ню Йорк, що став столицею Організації Обєднаних Держав, найкраще надався би на осідок такої установи.

Першим ступнем на шляху реалізації цеї преважної справи, збереження української національної культури, було б помогти певній кількости високо кваліфікованих вчених, письменників та мистців переселитись до Злучених Держав. Саме таку ціль поставив собі поки що Комітет Допомоги Скитальцям Діячам Української Культури.

Виконання цего першого завдання комплікує поділ території, де живуть наші скитальці-культурники, на окупаційні зони. З огляду на це в теперішну пору є можлива іміграція до Злучених Держав тільки з американських окупаційних зон Австрії та Німеччини. Вона зовсім неможлива нині з обох британських зон та зі зони французької окупації, бо там немає зовсім наладнаної амеркианської консулярної служби.

Такий стан річи приневолив Управу Комітету Допомоги Скитальцям Діячам Української Культури всі зголошення скитальців-культурників з обох британських зон переслати до Канади, де дальшу опіку над ними за обопільним порозумінням переняв Український Культурний Осередок, що його веде інженер Володимир Коссар. Адреса: "Ukrainian Cultural and Educational Centre, P. O. Box 3093, Winnipeg, Mann., Canada. Туди теж повинні культурники з британських зон звертатися у всіх справах. Ми переконані, що канадійці потрафлять для них більше зробити, ніж наш Комітет в Злучених Державах.

Хто помагав в цій праці Комітетові?

Свою працю веде Комітет Допомоги Скитальцям Діячам Української Культури частинно сам безпосередно, частинно при співпраці двох великих американських установ допомоги скитальцям, а саме „Американ Крісчейен Коміті фор Рефюджіс" та „Українсько-Католицького Комітету в Стемфорді", що спираєсь на велику католицьку американську допомоґову організацію католицького єпископату „Нешенел Кетолик Велфер Конференс".

Безпосередно Комітет придбав 18 афідевітів, які приділено скитальцям культурникам по ріжних краях Европи. Для них з черги треба подбати про фонди на заплачення коштів переїзду до Америки, якщо їм пощаститься добути на підставі одержаних афідевітів візи до Америки.

Першою американською допомоговою установою, що погодилася нести поміч українським вченим, письменникам та мистцям на скитальщині, щоб вони могли прибути до Америки, є „Американ Крісчйен Коміті фор Рефюджіс". Це установа, що в засаді помагає протестантам та православним. В нашім випадку ця установа обіцяла нести поміч діячам української культури православної віри. Разом 36 українських культурних діячів взяла ця установа під свою опіку, прирікаючи виставити їм афідевіти та заплатити дорогу за море в формі позички, якщо предложені Комітетом кандидати відповідять всім вимогам американських консулатів.

Скитальців-культурників католицької віри взяв під свою подібну опіку Українсько-Католицький Комітет в Стемфорді. Афідевіти для тої групи українських скитальців виставила Українсько-Католицька Дієцезія. Гроші на переїзд їх за море мусить дати українсько-американське громадянство, якщо їм пощаститься дістати візи на виїзд до Америки.

Річ природна, що обі установи мимо найліпшої волі помогти тим скитальцям, мусять рахуватися з приписами окупаційної влади. Такою першою умовиною для кожного кандидата на іміграцнта до Америки є потреба дістати статус так званого „Ді Пі" з боку комісії, що переводила чистку серед скитальців. Тоді доперва можна підняти заходи в американськім консуляті в цили одержання віздової візи до Америки.

На терені окупаційних американських зон в Німеччині та Австрії працюють представники тих комітетів, що перед американською окупаційною владою мають напів урядовий характер. Таким представником Українсько-Католицького Комітету в Стемфорді є о. П. Стах, висланник Преосв. Константина Богачевського, одинокий українець з таким напів урядовим характером, що несе поміч та пораду в першу чергу українським скитальцям католикам, але також православний. Який остаточно буде результат приобіцяної допомоги обох тих Комітетів в переїзді українських вчених, письменників та мистців за море, годі нині сказати, бо отримання віздової візи залежить від богато чинників зпоза обсягу впливів тих установ.

Поміч Скитальцям Діячам Культури та Американські Українці.

Діловодство Комітету Допомоги Скитальцям Діячам Української Культури веде голова Комітету проф. П. Чубатий та секретар Лев Добрянський при помочі одної платної канцелярійної сили. Навал праці з полагоджуванням великої кореспонденції зі заінтересованими скитальцями спиняв дотепер пропагандивну акцію в користь такої важної справи серед американських українців, з яких багато розуміє вагу ратування української національної культури на вигнанні та цій праці чинно співчуває. В останнім часі переслали на потреби Комітету свої жертви такі: Підприємство „Коррект Londри" в Ірвінґтоні (власник гром. Кучкуда та Ґупало) $200, Б. Катамай та Е. Рогач з Филаделфії по $50, Ольга Суковаченко з Рочестеру $50, д-р Неоніля Пелехович-Гайворонська з Форест Гілс $25. Володимир Душник, Бронкс, $25.

До американських українців та українок, які розуміють значіння української національної культури для самого істнування нації, Комітет апелює за дальшими жертвами на цю ціль. На перевезення до Америки тих культурників, які мають приватні чи корпоративні афідевіти (від установ) потреба біля 10 тисяч долярів. Тому кличемо наступних громадян та громадянок продовжати започатковану листу жертв, які слід слати на адресу: "Committe for the Aid of Refugee Ukrainian Scholars" (CARUS), 11 E. 7th St., New York 3, N. Y.

Виступ М. Голинського в Квебеку (Канада)

Часопис „Католицька Акція" з дати Квебек, 15. січня 1947, помістив про виступ відомого українського оперного співака, Михайла Голинськиого; таку критику:

* * *

Квебекській публиці, що вчора ввечорі була цілковито заповнила простору залю театру „Пале Монкальм", Михайло Голинський дав ясний та переконливий доказ, що йому поправді належиться славне прізвище „Каруза України".

Надзвичайно могутній голос поставив Голинського в рядах так званих героїчних тенорів, і він на крилах свойого співу піднявся аж до тих висот, де бувало державея безсмертний італійський Карузо.

На нашу думку український співак належить до невеличкого числа тих могутніх тенорів, що здібні виступати в найвибагливіщих, німецкьих операх.

Сама суть артизму цього рода тенорів лежить в могутніх вокальних засобах, що їх уживають драматичні солісти в інтерпретації деяких оперних партій.

Щоб сильно скріпити голос і непохитно видержати високу ноту, героїчний тенор не потребує вживати дешевих, голосових штучок, без яких багато інших співаків ніяким чином обійтися не в силі. Сильно скріпити голос і непохитно видержати високу ноту! Це незвичайно важно. І щераз сміло повторяємо, щоб це осягнути, Голинському ніякі, дешеві голосові штучки непотрібні!

Обдарований голосом надзвичайно могутнім, він почуває себе зовсім свобідно навіть у найвищих нотах.

Великий український тенор був досі Квебекові цілковито незнаний. Одначе вчора ввечорі він дав себе добре пізнати і оцінити. Правда, деякі слухачі були б воліли побачити на програмі трохи більше англійських пісень, та знаних французьких, бо тут у нас вже так водиться, що тенори італійські, чи інші, зрівноважують свої концерти у трьох мовах.

Всеж таки Голинський, що досі (майже виключно) виступав у краях ґерманських, або словянських, умів у свій концерт вложити стільки різноманітности, що той його концерт треба вважати безперечно одним із найбільш інтересних. Складена програма з пісень українських, італійських та англійських, була добре зрівноважена й досконало достосована до високих засобів співака.

Голинський, треба признати, почуває себе цілковито „вдома" в італійських аріях, бож у Італії відбув він свої студії вокального мистецтва. Одначе в піснях свого рідного краю, український тенор (розуміється) почуває себе найкраще. Співаючи ті пісні, він стає просто недосяжний, незрівняний, блискучий силою, тай одночасно володарною певністю свойого світлого голосу.

Із незвичайно тонким чуттям та глибоким зворушенням, Голинський прекрасно вміє віддати зміст народніх пісень свойого рідного краю. І навіть коли слухач не розуміє слів, він легко може додуматись до властивого їх змісту.

В часі концерту буває такий щасливий момент, коли вся публика, немов очарована, живе „одною душею тай одним серцем" разом з артистом. Мозок слухачів і мозок Голинського, (*прошу нам вибачити таке порівнання*), немов переміняються тоді в дві радієві стації, що безперестанку обміняються хвилями однакової довжини.

Коротко кажучи, на концерті Голинського, що й на концертах славних „Донських Козаків": слухачі нічого не розуміють вухом, одначе досконало розуміють серцем і мозком...

На рясні та щирі оплески захопленої товпи слухачів, Голинський відповів кількома надпрограмовими додатками.

При піяні була ввесь час молода українська піяністка, панна Ірина Слюзар, що безперечно виявила великий хист і глибоке розуміння музичних творів, що їх інтерпретував Голинський.

Самого артиста представив публиці преп. о. Йосип Корба, український редемпторист, що студіює на виділах теольоґії і фільософії в університеті Ляваль.

Щира подяка належиться організаторам цього блискучого концерту, особливо Ґерардові Фекто за те, що здійснили щасливу думку запросити такого незрівняного мистця української пісні.

Ґустав Векман.

ПОМЕР АМЕРИКАНСЬКИЙ АРХИЄПИСКОП ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ.

У Мидлтави Спринґз, у стейті Вирджінія, помер Вилйем А. Николс, єпископ-помічник Православної Церкви в Америці. Він був довший час редактором релігійного відділу нюйорського щоденника „Ворлд-Телеграм". Николс був родовитий американець з Кембридж, Масс., і був першим американцем, що удостоївся високого уряду в Православній Церкві, яку заложили в Америці російські православні місіонарі в 1797 році.

КУПУЙТЕ БОНДИ ПЕРЕМОГИ

IVAN FRANKO'S "MOSES"
Trans. by Waldimir Semenyna
With a biographical sketch of
Ivan Franko
by Stephen Shumeyko
Price 50 cents

There's a very fine moral in there

LOOK INSIDE the luggage compartment of almost any car and you'll find a spare wheel and tire.

A car only rides on four wheels—but that fifth wheel is standard equipment on *all* cars.

And for very good reason.

Sooner or later the car owner gets full use out of that spare. And he may want it pretty suddenly in an emergency.

It's exactly like that nest egg you're accumulating through the Payroll Savings Plan. You're just carrying it now—and without much trouble, either. But sooner or later you're going to use it—and it may look like a fairy godmother in an emergency.

And it's got one thing all over a spare tire. It increases in value steadily—⅓ every ten years.

Building up a safety fund in U. S. Savings Bonds is easy through the Payroll Plan. It's simple and automatic—the money almost saves itself.

And the more bonds you buy now the more you are helping to keep prices down. If you're on the Payroll Savings Plan—*stick with it.* If you're not—join it today. And remember that bonds are also available at *every* bank and post office.

SAVE THE EASY WAY... BUY YOUR BONDS THROUGH PAYROLL SAVINGS

їздять з громади і не дбають за неї. Таксамо спосіб господарки малих фармерів повний особистого хисту, бо малий фармер дбає за землю як за свій варстат праці і він його дбайливо доглядає. Великі фарми бувають змеханізовані і їх власники до них не прикладають особистої пильности. Це щось таке, якби хтось пахтував фарму і тому не мав до неї більшого інтересу понад те, щоб витягнути з неї як найбільше користи.

Оця характеристика малого фармера, як типового американського громадянина, схожа на характеристику малого сільського господаря в інших краях. Коли після введення колективізації в Советах поїхав туди американський письменник Ізаак Дон Левін, він описав свої враження в книжці „Ред Смовк" („Червоний Дим") в 1932. У ній Левін доводить, що видатність господарки в советських сільських колективах мусить бути мала тому, що до них земельний робітник не прикладає стільки рук, що малий господар, коли він є власником землі. Крім цього малий власник землі швидше приноровиться до вимог клімату, ніж великий. Це було слідне в колишній царській Росії, зокрема на Україні. Все те змінилося вчасі колективізації, чи там „соціялізації" і тому видатність сільської господарки в Советах стоїть розмірно низько.

Американські знавці сільського господарства оприлюднили недавно помічення, що на земному глобі замало плодовитої почви, щоб з неї могло вижити теперішнє населення світу. Це повинно бути осторогою для державних мужів, щоб із землею не робити експериментів, яких вислід не є певний. Іде тут про життя міліонів людей, які не лише самі живуть з праці на землі, але, як це виказує звіт сенатської комісії, дають життя ще другій половині людей, що живуть серед земельних господарів. А життя кожному миле!

ПОВІДОМЛЕННЯ.

про

ОРҐАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ

в наступних місцевостях

ST. JOSEPH, MO.,
НА 23. ЛЮТОГО 1947 ДЛЯ ВІД. 355 У. Н. СОЮЗУ
ST. LOUIS, MO.,
НА 16. БЕРЕЗНЯ 1947 ДЛЯ СОЮЗОВИХ ВІДДІЛІВ 179, 373 і 463
DES LODGES, MO.,
НА 23. БЕРЕЗНЯ 1947 ДЛЯ ВІД. 225 У. Н. СОЮЗУ
EAST ST. LOUIS, ILL.,
НА 30. БЕРЕЗНЯ 1947 ДЛЯ ВІДДІЛІВ 308 і 284, та ВІДДІЛУ 197 з МЕДІСОН, ІЛЛ.

Збори відділу 323 відбудуться під ч. 38 Савт 5 вулиця, в 2. год. пополудні, а знов збори відділу 355 в парохіяльній салі під ч. 526 Вірджінія Стріт, зараз по Службі Божій в год. 11.30 в полудне.

На ці збори повинні прибути урядники та всі члени згаданих тут відділів. Запрошуємо на збори теж і місцевих громадян, що ще не є членами У. Н. Союзу. На зборах буде присутній та промовлятиме в організаційних справах організатор У. Н. Союзу, **Д. Білецький.** По кожних зборах він останеться в даній місцевості та буде працювати над збільшенням членства поодиноких відділів. Щоб ця його праця була успішною, то просимо урядників і членів місцевих відділів співпрацювати щиро з орґазізатором, та дати йому всяку можливу поміч.

Головна канцелярія У. Н. Союзу.

Денис Полтава.

Українські селища в Німеччині

Від редакції: Для характеристики життя наших скитальників у Німеччині та їх здорової самокритики передруковуємо цю статтю з газети „Українські Вісті", що появляється в Ульмі.

Географи всіх країн були б дуже здивовані, коли б їм хтось переклав лише цей заголовок. Де, звідки могли взятись в Німеччині українські селища, чого доброго, ще й хутори з Ковалем Вакулою, чортом і чарівною Оксаною?

Назви селищ зовсім не подібні на якусь Іванівку чи Вишеньку. Вони простіші й модерніші: Теам 102... Це — українські табори УНРРА.

Ясно, що такі табори не довговічні. Сотні тисяч емігрантів, або, як кажуть, ДП не можуть вічно мешкати в казармах.

Тим часом, ми не цілком використовуємо нагоду скупчити, зосередити свої кращі сили, щоб спільними зусиллями якнайвище піднести в європейське небо лихтар нашої української правди.

Багато окремих ділянок нашого життя уже тепер можуть цілком задовольняти нас. Якщо ж говорити про узагальнення кращих досягнень, то побачимо, що:

Школи чекають підручників. Раптом — радісна вістка: друкують „Український правопис". На другий день нова вістка — друкують ще один „Правопис", на третій — ще новіший і т. д.

Разом за один місяць маємо видрукованих чотири „Правописи". Викладачі інших дисциплін із заздрістю і злом позирають на мовників.

Учні закінчують якусь клясу. Котрийсь із них переїздить до іншого табору, щоб вчитися далі в наступній клясі. Викладач не знає, що робити з тим учнем: офіційно, за свідоцтвом він переходить до 6-ої кляси, але знанням — зовсім відстає. Так заявляє про себе безплянове ведення навчання.

Пласт, школа, хори співають пісень. Співають все, від композицій Леонтовича до „Не треба нам бабів". Тексти пісень для пласту писані бо-зна-ким. Складається враження, що слава про чудову українську пісню перетворюється на міт. Громадянство чекає бадьорих, широких пісень. Але через брак будь-якого центру композитори не можуть розшукати поетів, поети — композиторів, а співаки і слухачі чекають з моря погоди.

Малярі організують виставки. Два „малярі" запрошують на виставку власних „трудів" не лише українців, але й чужинців. Чужинці лишаються незадоволеними з такої „української виставки. Це вже репрезентація навпаки. Тим часом талановитий молодий скульптор і різьбар з Лемківщини Остап, зціпивши зуби, мовчки різьбив і ліпив чудові живі постаті на горищі старовинної башти в замку Нойбоерн. Часто знаходив він свої скульптурні вироби попсовані руками безжурних дітей. Так тривало довго, аж нарешті скульптор дістав окрему кімнату для робітні. А в той час праці п. Осташа не абияк визначаються на виставках у Парижі і Лондоні. Ця історія нагадує іншу, коли відомий широкому загалові читачів поет Тодось Осьмачка прожив минулу зиму в холодній кімнатці на горищі, і нікого з наших таборових володарів це ні трохи не стурбувало...

В одному таборовому театрі глядачі нещодавно мали нещастя бачити написану самотужки якимсь таборовиком пєсу і слухати ось такі пісні.

„Ой чогось я зажурився
Та й не знаю, що робить,
Дівча гарне, як та квітка,
Чи покинуть, чи любить".

Дивлячись таку таборову п'єсу, згадуєш, що на ділі справа з театральними силами стоїть зовсім непогано. Є з нами Блавацький, є й інші, є й п'єси, як мистецькі твори, а не писані самотужки профанації. Але чомусь таки профанація заступає часто справжнє мистецтво. Наш сучасний драматург Юрій Косач написав чудову драму про Бортнянського, а чи побачить вона сцену в скорому часі?

Друкується багато книжок. Погана книжка, друкована українською мовою — це, сказати б, домашнє лихо. Але виходять книжки і іншими мовами. В одній із них (англійською мовою), читаємо про культ поганських богів — Перуна і др. Питаємо, чи не збирається їх автор воскресити?

Наші спортовці вже спромоглися на створення репрезентативної команди „Україна", про яку залюбки пишуть німецькі часописи...

Добре, що в нас є школи, курси, театри, майстерні...

Погано, що все це живе, рухається і діє в пляні хаотичному, відцентровому. Погано, що наша допомогова централя не спромоглася й досі все це спрямувати в єдине, розумно-виховне річище.

ЕРНСТ БЕВИН, британійський міністер закордонних справ, сфотографований у хвилині, коли підписував мерові договори з Італією, Мадярщиною, Болгарією, Румунією і Финляндією.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

В ПАМЯТЬ ЕДИСОНА.

Я певний, що століття уродин Томи Едисона, найбільшого винахідника американської землі, пошанують статтями теж і українські часописи. Тому не буду розписуватись про його життя, хоч воно дуже цікаве й повчаюче, бо получене з такими винаходами, які цілковито перемінили життя модерного світа, давши йому світло, переборовши простори і час. До епохи Едисона треба зарахувати ще таких промислових американських велитнів як Генрі Форд, якому Едисон додавав у початках охоти до витривалости в його замірах, чи Джордж Істмен з його фотографічним апаратом і фільмою, або Блекстон з ґумою. З цеї славної чвірки живе ще тільки один Форд.

Та я згадую за Едисона з іншої причини, а саме як филателіст. Століття уродин Едисона святкує Америка ще й в такий спосіб, що пускає в обіг поштову марку в його честь. Зачнуть її продавати в сам день уродин Едисона, в місті Милан, Огайо, де цей славний винахідник народився тому сто років. Марка є три-центова. На ній є образ Едисона з підписом.

Пригадую, що ще за життя Едисона, в 1929 році видано поштову марку в память 50-ліття винаходу його електричної лямпи. На ній була представлена його перша жарівка.

Осип Кочан,
Джоліет, Ілл.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

СОДБОРИ, ОНТ., КАНАДА. — Річні збори відділу 439 відбудуться в неділю, 16. лютого, в годині 2-гій пополудні, в домівці Українського Національного Обєднання, 130 Фруд вул., Содбори. Просимо обовязково всіх членів прийти на означений час. — В. Ключка, предс.; І. Маручак, скарб.; Ю. Креса, секр.

АСТОРІЯ, Л. АЙ. — Місячні збори Бр. св. О. Николая, від. 5, відбудуться в суботу, 15. лютого, в год. 7:30 ввечір, в галі Укр. Дем. Клюбу, 31-14 — 30 Еве. Просимо всіх своїх місцевих і позамісцевих членів і членкиць явитися на збори, бо є важні справи до вирішення. Також просимо платити вкладки на час. — За уряд: М. Галан, предс.; Г. Василик, кас.; П. Барнеч, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. — Бр. св. О. Николая, від. 175, повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 16. лютого, в годині 1. пополудні, в У. Н. Домі при Мартін ул. Просимо всіх членів прийти на час, бо маємо важні справи до полагодження. Довгуючих напоминаємо прийти і заплатите свої вкладки. — В. Братусь, предс.; В. Білінський, кас.; В. Бартош, секр.

ГЕМТРЕМК, МІШ. — Тов. Згода, від. 20, повідомляє всіх членів, що звичайні місячні збори відбудуться в неділю, 16. лютого, в 2. годині пополудні, в Укр. Хаті. — П. Крупка.

ВІЛІНҐ, В. ВА. — На зборах Сестр. Рожд. Пресв. Богородиці, від. 216, що відбулись 12. січня, вибрано такий уряд на 1947 рік: Марія Карплюк, предс.; Параск. Шавала, заст.; Анастасія Синіцька, фін. секр.; Анна Олещук, рек. секр.; Катерина Шемердяк, кас.; Ксеня Тупиця і Марія Мах, контр.; Татіянна Паройчук, до фани. Просимо всіх членкиць прийти на наступні збори, бо є важні справи, котрі вимагають приявности всіх членкиць. — А. Синіцька, секр.

ТАМАСТОН, КОНН. — Тов. Укр. Січ, від. 421, відбуде збори 15. лютого в 8. годині ввечір в українській галі на Проспект ул. Просимо всіх членів прийти на збори, бо є важні справи до полагодження. — За уряд: А. Береза, предс.; М. Шипінька, кас.; П. Чесник, секр.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Місячні збори Тов. У. Н. Дому, від. 316, відбудуться в четвер, 13. лютого, в годині 8. ввечір, в Тов. Домі, 831 Джозеф Еве. Просимо всіх членів прийти на означений час. — Н. Кучмій, гол.; М. Парута, фін. секр. П. Ковтун, кас.; В. Іванців, рек. секр.

CLEVELAND, O. — St. Mary's Lodge 112 will hold their monthly meeting Sunday, February 16, after the Church Masses at St. Peter & Paul Church Hall. We urge every member to attend our dance and the meeting to pay up their dues. — Eva Lalik, Pres.; Helen Frociw, Treas.; R. Yacubic, Secy.

ГОРНЕЛ, Н. Й. — На річних зборах Бр. св. Арх. Михаїла, від. 215, що відбулися 15. грудня, вибрано такий уряд на 1947 рік: І. Ґалатьо, предс.; І. Шедевко, заст.; М. Кердель, кас.; Анеля Ґалатьо, заст.; Іл. Назар, секр.; Анна Катола, заст.; Марія Шедевко, контр. Збори будуть відбуватесь 15. кожного місяця. — За уряд: І. Ґалатьо, предс.; М. Кердель, кас.; Іл. Назар, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Тов. ім. Івана Франка, від. 83, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 16. лютого, в годині 1. пополудні, в домі Тов. У. А. Горожан, 847 Н. Френклин ул. Просимо членів прийти на ці збори, а довгуючих вирівнати свої вкладки. Члени, котрі мають позичке в Союзі, щоби не забували платити свої проценти і сплачувати позички. — С. Чорномаз, секр.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

В неділю рано, 9. лютого 1947, помер у 58. році життя

ОЛЕКСА ПАСІЧНИК,

член Бр. св. Арх. Михаїла, від. 142 У. Н. Союзу в Елизабет, Н. Дж.

Покійний походив з села Бринчі Загірні, повіт Бібрка, Західна Україна. Полишив у смутку жінку, двох синів і дві дочки.

Похорон відбудеться в середу, 12. лютого, в год. 8:30 рано, з похоронного заведення, 330 Elizabeth Ave., Elizabeth, N. J., до церкви св. Володимира.

Покійний був довголітнім урядником У. Н. Дому, предсідником церкви св. Володимира, бр. св. Івана Хрестителя, Українського Демократичного Клюбу. Брав живу участь в українськім народнім і церковнім житті та при кожній нагоді сам жертвував і інших заохочував до жертв на народні і культурні цілі.

Українська громада в Елизабет, Н. Дж., стратила в Покійнім щирого громадянина і патріота.

Уряд Бр. св. Арх. Михаїла просить членів взяти чисменну участь у похороні. — В. Й. П.!

П. Оостапчук, секр.

Дня 10. січня 1947 року померла в 67. році життя

ЕЛИСАВЕТА КУСІК,

членкиця від. 349 У. Н. Союзу в Менвил, Н. Дж.

Покійна походила з села Каминки, пов. Скалат, Галичина. Полишила в смутку мужа і 2 доньки.

Похорон відбувся 13. січня з похоронного заведення до рим.-кат. церкви. Похована на цвинтарі в Вестон, Н. Дж. — В. Й. П.!

Н. Лісний, секр.

ПОШУКУЮТЬ

АННА БАССАРАБА,
дочка Анастазії Дулепка
пошукує
МИХАЙЛА ДУЛЕПКУ,
свого вуйка, з села Волківці, повіт Борщів, воєв. Тернопіль, котрий знаходиться в Канаді або в Північній Америці. Голоситись до:
Rev. LUKE KACHOR
20 — 4th Street,
E. Hempstead, L. I., N. Y.

1) Пошукую рідню **ШТОНІВ** з Лопатина, повіт Радехів (Галичина), зосібна **АННУ ШТОНЬ**, жінку Осипа Штоня з Лопатина. — Галина Штонь дочка Павла, **Cornberg, kr. Rotenburg a/F, Germany, UNRRA Team 518.**

2) **БУРИЙ ОЛЕКСА, ЯЦИШИН О.** і інші громадяни села Романова, повіт Бібрка (Галичина), прошу відгукнутись: **Роман Чучкевич, Cornberg kr. Rotenburg a/F, Germany, UNRRA Team 518.**
або писати на адресу:
IVAN PIHULIAK,
143 Whittier Ave., Syracuse, N. Y.

о. ЯРОСЛАВ ВОДОНОС,
з села Ждиня, повіт Горлиці, шукає чоловіка, що зветься
П А В У Л А,
який жив давніше в Ню Йорку і був власником чи адміністратором кіна. Хто про него знає, або він самий, хай пише до: 34-5
HARRY MINARIK
5626 BROADWAY, BRONX 63, N. Y.

Шукаю бувших парохіян з громади **ЗАЛІСЦІ** к. Ходорова і прошу їх відізватися до мене. Я є сином бл. п. о. декана **Івана Винницького.** Моя адреса: -34-
MARKIJAN WYNNYCKYJ
D. P Camp, Kasernegasse 33/II,
Judenburg, Steiermark, Austria

ПОШУКУВАННЯ

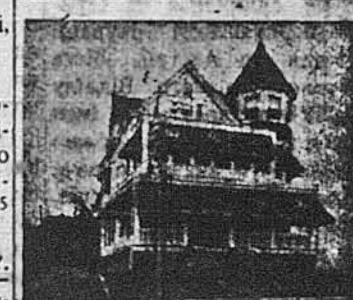
МИХАЙЛО СЕНІВ,
з села Журів, повіту Рогатин, пошукує свого брата,
ВАСИЛЯ СЕНІВ,
котрий виїхав до Америки перед першою світовою війною. Хай зголоситься: 34-
M. SENIW
UNRRA Team 23, (Ukr. group)
Kaiser Wilhelm Kaserne,
Manheim, Germany

ДЯКОВЧИТЕЛЯ-ДІРІҐЕНТА

Українська Православна парохія в Шикаґо, пошукує Дяко-вчителя. Має вчити хор, школу, давати представлення і т. п. Посаду можна обняти сейчас.

Зголошування слати на адресу:
STS. PETER & PAUL UKRAINIAN ORTHODOX CHURCH
9211 South Avalon Avenue
Chicago 19, Illinois

ЯК БУВАЄТЕ В НЮ ЙОРКУ, ВСТУПІТЬ ДО СУРМИ.
На складі є укр. рекорди, книжки, ноти, і т. п. Також тайпрайтери, радія, укр. вироби. Пишіть по катальоґ. Стор близько 3-тої Евені. Адреса: 27,-
SURMA
11 E. 7th ST., NEW YORK 3, N.Y.

МИРОН ЛИТВИН І СИН
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
Обслуга щира і чесна
801 SPRINGFIELD AVENUE,
IRVINGTON, N. J.
Phone: ESsex 3-9090

НЕ ВИДАВАЙТЕ ЗАБАГАТО
Завжди ЩАДІТЬ дещо з вашого обезпечення.
Ми уладжуємо прекрасний ЦІЛИЙ ПОХОРОН за ---- $150.00
У випадку смутку в родині кличте:
KAIN MORTUARIES, INC.
Найбільший український погребовий зарядчик в Америці
S. KANAI KAIN, Pres.
433 STATE STREET
PERTH AMBOY, N. J.
Phone PE 4-4646
— or —
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
86 ELIZABETH AVENUE,
NEWARK, N. J.
Phone Bigelow 3-6762
ELIZABETH, N. J.
225 WEST JERSEY STREET
Phone: EL. 2-3511

НОВА КНИЖКА!
„БЕЗХАТНИЙ"
Написав — О. ЛУГОВИЙ.
Повість з життя українця у Канаді в двох частинах.
Нагороджена на Літерат. Конкурсі Укр. Народ Союзу Зх. Держав в 1945 році.
300 СТОРІН ДРУКУ. ЦІНА $2.00
Замовлення слати до:
Svoboda, P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

ОТЧЕ НАШ
МОЛИТОВНИК
— для —
УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ
Друге видання Друкарні ОО. ВАСИЛІЯН.
В гарній тривалій шкіряній оправі з позолоченим хрестом на окладинці.
Ціна $1.25.
Замовлення враз з належитістю слати до:
"SVOBODA"
P. O. BOX 346
JERSEY CITY 3, N. J.
З Канади належить платити тільки американською волютою.

Чому ще нема у вас
такої цінної книжки про наше життя в Америці, яку повинні ми дати в руки молодого покоління, щоб знало, чим ми тут жили, якими ідеалами і мріями, і що з того осягнули, а що ще треба добувати?
А такою книжкою є:
ЮВИЛЕЙНИЙ АЛЬМАНАХ
виданий з нагоди
ПЯТЬДЕСЯТЬЛІТНЬОГО ЮВИЛЕЮ У. Н. СОЮЗУ.
Ціна за Альманах, що має понад 300 сторін друку: $2.50.
Замовляйте, пишучи на таку адресу:
SVOBODA
81-83 GRAND STREET, JERSEY CITY 3, N. J.
ЗАВВАГА: Хто замовить з Альманахом ще й Пропамятну Книгу У. Н. Союзу, дістане обидві книжки за $3.00.
Замовлення з Канади треба платити американською валютою.

ЦЕРКОВНІ ПІСНІ
З НОТАМИ
50 центів
один примірник
Замовляйте у книгарні
"SVOBODA"
83 GRAND STREET
JERSEY CITY 3, N. J.

ВЖЕ МОЖНА КУПИТИ В КНИГАРНІ „СВОБОДИ"!
Нову цінну і на часі книжку
„НА КРИЛАХ В УКРАЇНУ"
Вірші СТЕПАНА МУСІЙЧУКА.
Кожний свідомий українець і українка повинні мати і прочитати цю книжку. — Ціна $1.00.
Книжка має 190 сторінок і містить 149 віршів. Надається до деклямацій на різні патріотичні оказії, як: Дні Матерей, Листопадові Свята, Свята шкільні, Свята церковні, Привіти, Гимни, Присвяти, Думки і пісні.
SVOBODA, P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

КАЗКИ І БАЙКИ
СУМНА КАЗКА і інші оповідання 10 ц.
БАЙКИ (30 байок з 4 образками) оправа 20 ц.
РУСАЛКА і інші казки братів Ґрімків 20 ц.
БАЙКИ ГЛІБОВА 20 ц.
БАЙКИ КРИЛОВА 20 ц.
НАШІ КАЗКИ 20 ц.
КАЗКИ БРАТІВ ҐРІММІВ 20 ц.
Усі ці казки й байки разом лише $1.00.
Замовлення враз з належитістю слати до:
"SVOBODA"
P. O. BOX 346
JERSEY CITY 3, N. J.
З Канади належить платити тільки американською валютою.

ТАРЗА, ч. 1535. Смерть цілому племені.

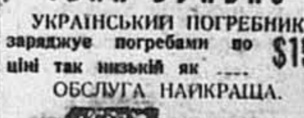
Коли землетрус трохи успокоївся, Тарзан показав у сторону провалу.

Високо понад значну частину провалу урвалася гора...

...і тоді повстала прірва в греблі, зпоза якої ринула вода з озера у горішню частину провалу.

Мугат попав у панічний страх. „Наш цілий рід вигине!" — простогнав він.

ІВАН БУНЬКО
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
заряджує погребами по ціні так низькій як ---- $150
ОБСЛУГА НАЙКРАЩА.

JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as $150.
Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Занимається похоронами
В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ
129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568
BRANCH OFFICE & CHAPPEL:
707 Prospect Avenue,
(cor. E. 155 St.)
BRONX, N. Y.
Tel. MElrose 5-6577